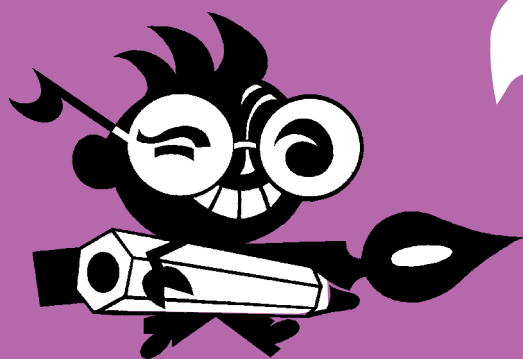

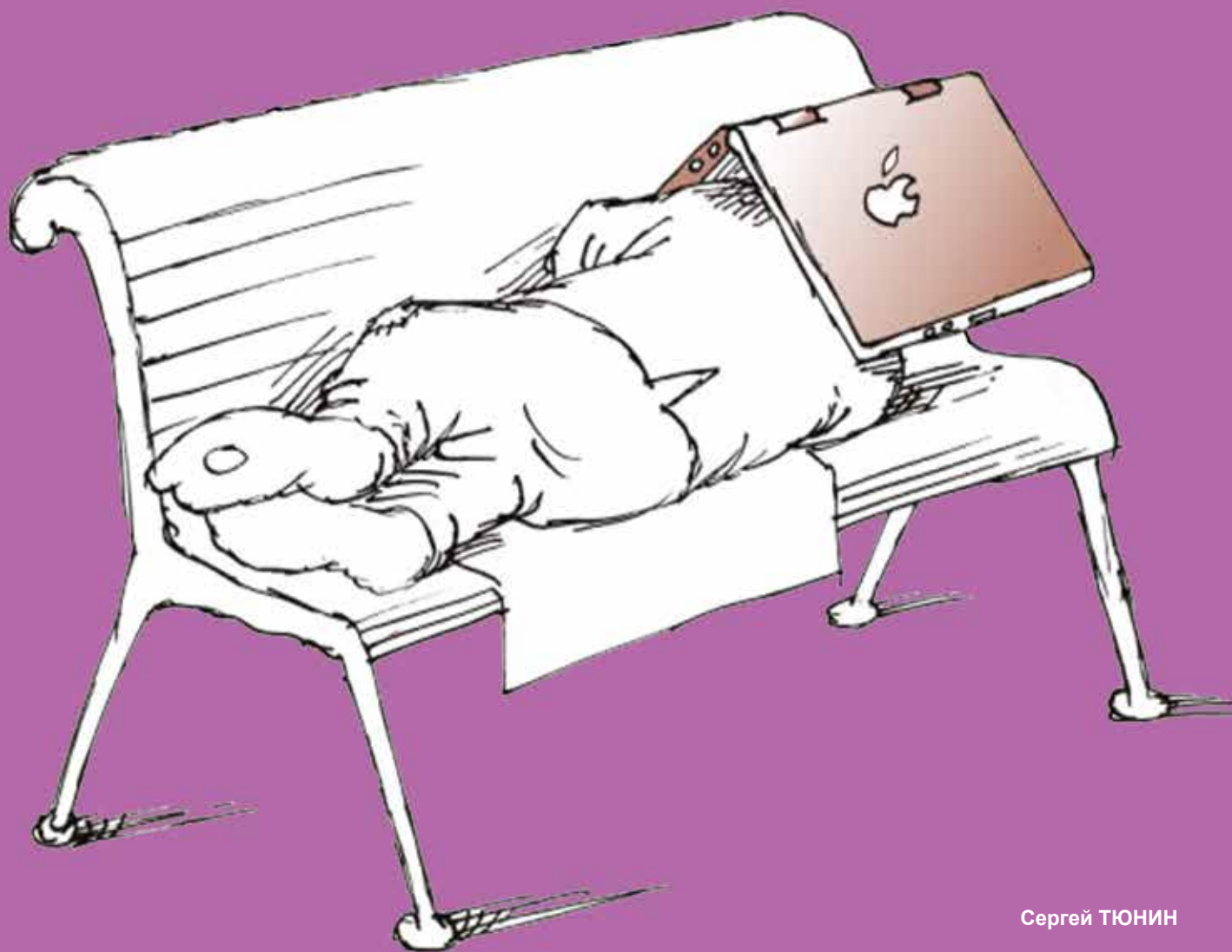
ЧАЯЖ

СКОРПИОН

ISSN 0136-7110

САТИРА ҺӘМ ЮМОР ЖУРНАЛЫ * МАРТ * 2016 КАЗАН

6

Сергей ТЮНИН

АННА-МОННА ИНФОРМ

СОҢҒЫ ХӘБЭРЛЭР

● Чуровның ни сәбәплә эштән китүе ачыкланды. Трампны хакимияткә китермәс өчен, америкалылар кызыктырып, аны үзләренә тартканнар.

● Озакламый президентлыктан китүче Обамага Украинаның Чернигов өлкәсенә губернатор булып килергә тәкъдим ясалган.

● Мария Шарапова, әгәр дә аны мельдоний кулланганы өчен дисквалификацияләмәсәләр, ярышлар вакытында кычкыруыннан ваз кичәчәген белдергән.

● Сыр ясау буенча Дөнья чемпионатында безнең сыр пешерүчеләр брынза медале яулаганнар.

● Кер юу машиналары эшләрүчеләр расизмда гаепләнәләр: алар акны карадан аерып юарга кушалар.

● Мәктәпләрдә алтын запасын тулыландыру өчен дәресләрдә алхимия укытуны кертәчәкләр.

● Шәхси кибеткә ревизия ясау нәтижәсез төгәлләнгән: ревизор каршысына янгын сүндерүче һәм СЭС хезмәткәре чыккан.

● Кризис ир белән хатын вазыйфаларын үтәүчеләргә дә кагылган. Бу көннәрдә генә П. исемле гражданинга коллекторлар килгән.

● Бер балалар бакчасында педикүлез тапканнар, ә мәдире кашынып та карамый икән, исе дә китми ди.

● Хатын белән ир гаилә гербы уйлап тапканнар – рюмка һәм елан.

● Бер мандатлы сайлау округында ир сайлау буенча сайлаулар үткәреләчәк.

● Автомобильдә йөрүче берәүнең өрүе алкотестны эштән чыгарган.

● Кияү буласы кеше кәләшен макияжсыз күреп, аны судка биргән, ә кәләше аптырап калмаган, моны труксыз күреп, үзен судка тарткан.

● Жыештыручы-гастарбайтерның туган ягында Рәсәйдә көрәп акча алуына һич шикләнмиләр.

● Банклар талаучыны тотканнар. Ул “Таланганны тала” девизы буенча талаган.

● Балалар бакчасындагы балалар дәресләрдә ярты ел буе пластилиннан кәжәләр ясаган. Чөнки аларның тәрбиячеләре бу вакытта аерылышу халәтендә булган.

Илдус АЗИМОВ

ШОМБАЙ

болай диде...

Хөрмәтле Чаян! Соңгы вакытта сәяси оппонентларга торт ыргыту модага керде. Һәм бу Чарли Чаплин рухындагы шаярту дип бирелә. Минемчә, мондый «шаярту» юмордан бик ерак тора...

В. РӘХИМОВА

ТӘТЕШ

– Әлбәттә, бу юмор түгел, – диде Шомбай ага. – Әгәр торт сәясәтченең йөзөндә икән – бу инде сатира...

Виталий ФЕОКТИСТОВ

АКШ аның рөхсәтеннән башка күрше дәүләткә һөжүм иткән агрессорны кискен рәвештә гаепләде.

(телевидениедә ток-шоу)

Бу оешмада клиентларга каршы көрәш бүлгә ачканнар диярсең...

Ул – намуслы кеше, аннан бөтен нәрсәне дә көтәргә була...

(хатлардан)

Пенсионерлар игътибарына! Пенсия исәпләүне дәвам итәр өчен исән булуыгыз турында белешмә алып килергә кирәк.

Чәршәмбе көннәрендә житди мөнәсәбәтләр өчен чибәр, акыллы кыз эзли.

Стадионга трибуналарны җыештыручы таләп ителә. (белдерүләр)

Валерий ТАРАСЕНКО

Рәис САФИН

ШАКАЛЛАР СОЛЫ АШАМЫЙ

Ат авырып китте. Хәлен Шакалларга сөйләде. Тегеләр тешләр ыржайтып, Калжа бүлмәк теләде.

Капладылар мескен атны, Билгеләделәр хакны.
"Сырхавың хәтәр! – диделәр, – Яшәвең ике яклы..."

Әгәр файдам булсын дисәң, Безне ит белән сыйла. Малыңмы, әллә җаныңмы, – Икенең берен сайла!"

"Үлемтеккә диеп җыйган Соям бар, өч-дүрт улак..."
"Шакаллар солы ашамый, Бугазыңда безнең хак!"

Виктор ФЁДОРОВ

ЮККА ӘЙТМЭСЛӘР

Балаларда иң күчелле нәрсә – аларны ясау процессы.

Кунакны күпме ашатсаң да, ул күбрәк эчү ягын карый.

Киләчәк никадәр ераграк булса, шулкадәр матуррак булып күренә.

Адвокатлар ике төрле була: беррәүләре законны, икенчеләре судьяны яхшы белә.

Тормыш күңелсез, аның каравы, хезмәт хакы көлеп үләрлек.

Жүләрне үз урынына куяр өчен берәз кысыла төшү җитә.

Даими тырыш хезмәт кенә маймылдан алтынчы разрядлы слесарь ярый ала.

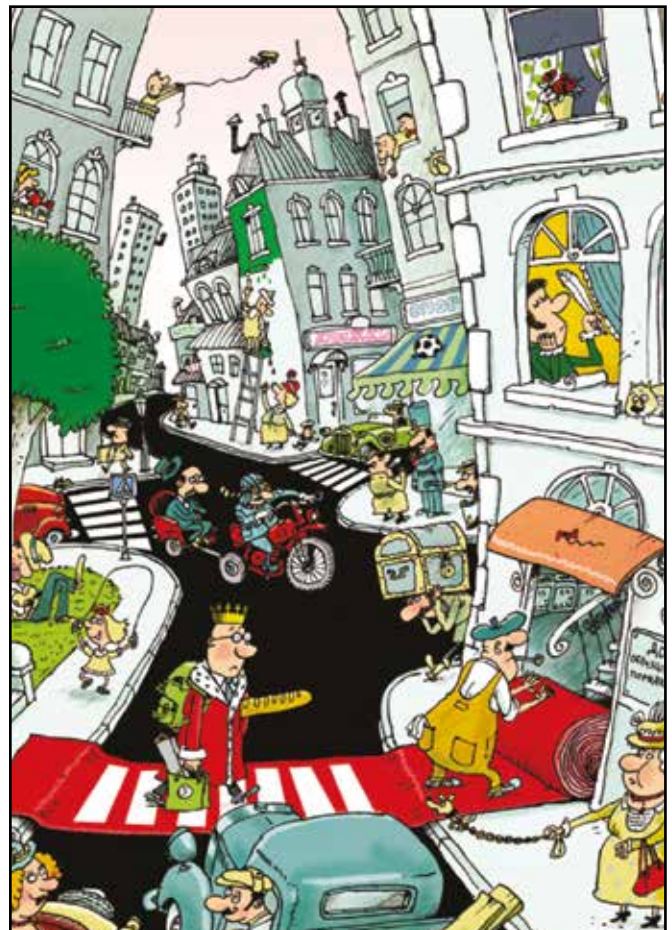
Көзгегә озаграк караган саен, ул Дарвинга ныграк ышана барды...

(Зыялылар мәҗлесендә язып алынды)

Людмила САФИУЛЛИНА

Николай ВОРОНЦОВ

– Директор штатта зур кыскартулар үткәрәчәк дигән сүзләр йөри.

– Бу безгә кагылмый. Ул хатыны белән ачуланышкан, шуңа күрә аны бөтен туғаннарын эштән азат итү белән куркыта.

– Син ишеттеңме, Англиядә 100 яшь тулганнар королевадан котлау телеграммалары алачак икән.

– Бездә дә шундый гадәт кертәргә кирәк. Пенсиягә чыккан көнне президент һәм мәзәкчә телеграмма жиһәрсен һәм Россия почтасы аны йөз яшебез тулганда, мөгаен, китереп жиһкерер.

– Кадрлем, миңа тагын телефон сатып ал әле.

– Ә теге, икенчә кайда соң синең?

– Анысы миңа тун бүләк итәчәк!

– Мин бүген иртән финанс агымында катнаштым...

– Ниһаят һөнәрчә буенча эш таптыңмы әллә?

– Юк, троллейбуста минем аркылы, утырып барган өчен, билетка акча жиһәрделәр!

Беркатлы, юкка-барга ышанучан Жерар Депардьё Рәсәйнең паспортына ия булды, ләкин шунысын әйтеп үтәргә кирәк, ул үзенең сыртында ике кредит, алимент һәм ипотека барлыгын, күрәсең, уйлап та карамаган.

Бер директор икенчесеннән кызыксынып сорый:

– Ничек син үзеңнең кул астында эшләүчеләрне эшкә соңга калмаска өйрәттең?

– Бик жайлы гына: миндә 30 кеше эшли, ә машина урыны егерме генә.

Белдерү:

“Хөрмәтле фатир хужалары, ай ахырына хәтле газ өчен түләвегезне сорыйбыз. Түләмәгән очракта газ вентиляция торбалары аша жиһәреләчәк”.

Хужабикәләр игътибарына. Куәте аз булган лампочкалар фатирыгызга түләүне киметеп кенә калмый, алар бүлмәләрегебезне чиста һәм жыйнак, ә үзегезне матур, купшы итеп күрсәтәчәк.

Иван АНЧУКОВ

Илдус ДИНДАРОВ

СӨЙГӘННЕКЕ СӨЙКЕМЛЕ

Заһитларга кәргәч күрәм:
Утыра ике мәче.
Агын беләм, үзенеке,
Карасы шикле мәче...
Шакир абзый зарын сөйли,
Заһит чыккан арада:
– Бусы күршеләрнеке лә,
Үзең шуннан чамала.
Ул малайның ташы кызган...
Тиле кеше әйтмешли,
Песиен ияләштерде дә,
Кызы белән эше пешми.
Чит мәчегә сүз әйттерми,
Ул хәзер “тансык” кунак.
Сөтен-маен сыпырта да,
Өенә кайтып куна.
Нармалнымы,
Үз йортында тычкан тотып,
Бездә йоклап, тәк ятса? –
Ярый ла ул, Заһитыбыз,
Канса-кансов,
Кызны үзенә каратса?!

ЕЛМАЮЛЫҢ СУЛ

Елмаю сәламәтлек өчен бик файдалы – галимнәр шулай ди. Хәтта ясалма елмаю да уңай энергиягә ия, имеш. Шуңа күрә Көнбатышта бөтенесе ыржаеп йөридер дә инде!

Мин моны үземдә сынап карарга булдым. Кем белә бит, елмаюга бәхет дигәне дә ябышыр...

Иртә белән үк бу елмаю ысулының ничек эшләвен тикшерергә чыгып киттем. Почтаны тикшердем – анда ЖКХдан яңа түләү кәгазе килгән. Башта үкереп жиберәсе килде, аннан соң үземне кулга алдым да аларның конторына киттем. Елмаеп сорыйм болардан: мондый бәяләр каян килгән? Ә алар никтер йөгәрешеп йөри башлады, шкаф-ишекләр белән шалт-шолт иттеләр дә каядыр качып беттеләр.

Ярый, мәйтәм, алайса поликлиникага кереп чыгыйм әле. Регистратор, гадәттәгечә, кычкыра башлады: “Нинди талоннар, ди, ул, сәгать унынчы киткән!” Ә мин, киң елмаеп, башка белгечләр турында сораштыра башладым. Аның нишләптер коты алынды, чират та никтер тарала башлады... Барысы да ниндидер сәер.

Кибеткә кагылдым, анда тагын да аңлаешсызрак хәл. Мин елмаеп бәяләр һәм товарның саклану срокларын ачыклайм, ә сатучылар йөгәрешә, пышылдаша башлады. Товарны әржәләре белән каядыр алып китә башладылар, ә аннан соң бүлекне үчтәкә ябып куйдылар. Ә чыгып киткәндә ике сакчы миңа хәтта честь бирде.

Өйгә кайтып життем, подъезд янында күрше хатын утыра. Исәнләштек, сөйләшеп киттек. Ул үтереп ирен мактый, ә мин тыңлыйм. Мин киңрәк елмайган саен, аның кәефе кырыла бара. Хушлашмыйча китеп барды. Нәрсәгә үпкәләде икән?

Шунда аңлап алдым: безнең өчен түгел ул елмаюлар. Алар бөтен кешегә күңелсезлек кенә китерә. Иң яхшысы – искечә яшәү. Тешләрен кысып, яңа үрләргә. Ә елмаю... Әнә, сәхнә йолдызлары, телевидение мәзәкчеләре, депутатлыкка кандидатлар елмайсын. Аларга килешә ул.

Эрнест ДЫШАЕВ

Иван Царевич француз ресторанына керә, ә анда кыздырылған бакалар, пешерелгәннәре, соус белән бирелгәннәре...
– Менә алар бака белән нишилиәр... Ә мин, жүләр, өйләндем!

Башмагың кем өстенә төшә,
шуңа кияүгә чыгасың!

Александр СЕРГЕЕВ

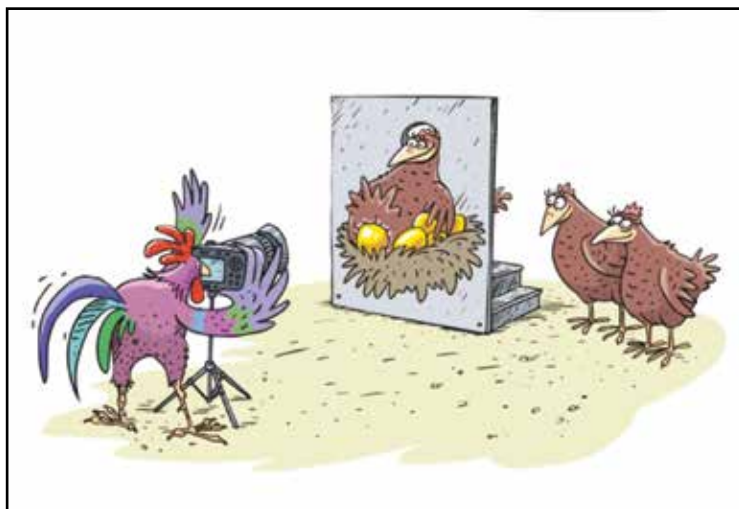
Валерий ТАРАСЕНКО

Валерий ТАРАСЕНКО

Виталий ДУБИНИН

«ДВОЙНОЙ СТАНДАРТ»

– Нәрсә соң ул “двойные стандарты”? – дип сорап куйды хатын.

Тагын ниләр уйлап казынуы икән инде моның? Шуңа шикләнебрәк калдым мин моның сүзләреннән. Аның бар эше: сәгатьләр бие телесериалларның эчтәлеген сөйләү, эшендәгә хәлләрдән зарлану, күршеләрнең тетмәсен тетү иде... Бер дә көтөлмәгәндә, кискәк менә мондый сорау биреп куюы эчне пошыра башлады.

Әллә инде хатын безнең офистагы теге яңа килгән чибәркәй белән чуалуымны сизде микән? Шуны тикшерүе булдымы икән бу шпионлыгы? Кара син аны, ерактан казый!.. Имеш, мин өйдә гел: “Син минем бергенәм, күз нурым!” – дип сайрыйм. Ә чынлыкта, яшерен икенче дөнья бар...”

– Син мине ишетәсәңме соң? – дигән тавышы яңгырады хатынның.

– Әйе, әйе, ишетәм, – дип җавап бирдем, саграк булырга тырышып.

Ә бәлки ул ашханәдә эшләүче Сания турында беләдер? Ул бит миңа һәрвакыт тәлинкәмә ике порция гуляш сала. Әлбәттә, аңа күз кысып йөрүем өчен генә түгел... Гәүдәмнең күләменә карата, һичшиксез, ике генәме, өч порция салырга кирәк әле миңа! Менә шуңа күрә бу очракта двойной стандарт кына житеп бетми әле, җаныкаем, тройной кирәк! Каян белде икән шуны?!

Күңелгә шом керде. Күз алдыма якын киләчәктәгә бәхетсезлегем күренешләре килеп басты: хатын минем белән аерылыша, фатирдан куып чыгара, машинасыз да калам, эшемә барып гауга күтәрә, димәк, мин “беттем” дигән сүз...

Соң булганчы барысын да ачыктан-ачык хатынга сөйләп бирергә кирәк, дигән фикергә килдем. Чын күңелдән дәрәсән әйтү – аңлашуга китерә... Ике тапкыр үлеп булмый – шулай итәм...

– Мин сиңа әйтергә тиешле... Чөнки син үзең дә бе... – дип, көчәненеп кенә башладым сүземне, хатынга якыная-якыная.

– Син нәрсә мыгырдысың? Бернәрсә аңламыйм!

Бераз хәл алганнан соң, яңадан аклануыма керештем:

– Мин син сораган теге двойной...

– Ә-ә, син аның турындамыни?.. Мин аны телевизордан ишеткән идем. Көнбатыш безнең белән двойной стандартлар кулланып эш йөртә. Нәрсә җитми аларга, аңламыйм?!

– Көнбатышкамы? Двойной стандартлар бунчама? – дип әйткән булдым мин, әле үземә бәхет елмайганга ышанмыйча. – Алар бит бездән көнләшәләр! Бертөсле әйтәләр, бүтәнчә уйлыйлар. Без менә сиңең белән кебек түгел. Безнең болай: күңеләбез ничек уйлый, шуны уртага салып сөйләшәбез. Шулай бит?..

Ризалык белдереп һәм канәгатьләнү хисе белән хатын башын селкеп куйды.

– Жә, ярый, җитте сәясәт турында сөйләшсәң, нәрсәгә ул безгә! Кичке аш әзерме?..

Тәмле итеп ашап утырганда, мин яратып кына, хатыныма караштыргалап алдым. Күңелемдә, Көнбатышка карата моңа хәтле булмаган жылы хисләр кайный иде.

Эрнест ДЫШАЕВ

Алексей БУЛАТОВ

Владимир ИЖБОЛДИН

КОМФОРТЛЫ ЗОНА

Европадагы иректән мәхрүм итү урыннары югары комфорт белән аерылып тора, дип сөйләләр. Утыручылар өчен Интернетка тоташтырылган компьютерлы аерым камералар дисеңме, тренажёрлар белән спортзаллар, ашханә өстәлләрендә меню дисеңме... Түбән Каманың 2 нче төзәтү колониясе башлыгы урынбасары Эдуард А. да дөнья тенденцияләреннән калышмаска булган. Колония территориясендә ул карау астындагылар өчен... ресторан ачкан. Ресторанга ришвәт биреп кенә керткәннәр, әлбәттә. Аңа карамастан, аш-су приборлары белән затлы ризыктан авыз итәргә теләүчеләр житәрлек булган. Тик "ресторатор"ның эшчәнлеген белән тикшерү органнары кызыксына башлаган. Хәзер "зона хужасы" урынбасарына безнең зоналардагы комфорт дәрәжәсенә бәя бирү мөмкинлеген барлыкка килүе мөмкин.

СУДНЫҢ МӨМКИНЛЕКЛӘРЕ

Карелиянең Верховный суды жирле "Северные берега" газетасын катлаулы хәлдә калдырды. Газетада аерым МВД хезмәткәрләренең кылган тәртипсезлекләре турында мәкалә басылып чыккан булган. Бу материалда автор ике рус халык мәкале файдаланган: «Закон – что дышло, куда повернешь, туда и вышло» һәм «Законы святы, да законники лихие супостаты» (мәгънәсе: "Закон тәртә кебек, кая борсаң, шунда бара" һәм "Законнары изге, тик закончылары явыз"). Ләкин суд бу мәкалеләр Эчке эшләр министрлыгын яманлай дип тапкан һәм редакциягә аларның дөреслеккә туры килмәве турында язып чыгарга тәкъдим иткән. Баш редакторга бер генә юл: газета аша законның тәртә булмавы һәм закончыларның явыз булмаулары турында белдерү ясау кала. Күрәсен, суд халык зирәклегенә мисалларын да гамәлдән чыгара ала икән.

ХӘЛ ИТҮ ЮЛЫ

Интернет файдаланучылары арасында Америкада чыга торган The Daily Caller басмасының мәкаләсе зур дулкынлану уятты. Анда Мурманск өлкәсендә рус егетләренең дискотекада жирле кызларга бәйләнгән Якин Көнчыгыштан килгән законсыз мигрантларны "акылга утыртулары" турында сүз бара. Германиядәгә Кёльн шәһәрәндәгә охшаш вакыйгадан аермалы буларак, кырыс төньяк егетләре полиция ярдәменә өмет багламыйча, үз көчләренә таянганнар. Бу вакыйга чынлап та булгандырмы, монысы билгеле түгел. Тик европалыларның күбесе илдәшләребезнең бу кыю эшен яклап чыккан. Ә кайберәүләре моны чакырылмаган кунакларның тәртип бозу проблемасын хәл итү юлы итеп кабул иткәннәр.

Никифор ТУКМАЧЁВ

НАРДУГАНДА

Шәһәрдә йөргән Шүрәле
Кинәт егылды таеп.
Егет дисәң – мөгезе бар,
Ир дисәң... никтер аек!

САТЫЛА

Акыл сатам, кемгә кирәк,
Кил базарга, кибеткә!
Шимбә якшәмбе яшьләргә
Ун процент “скидка”.

• • •

Ике яшьлек буаз тана
Сатам, дип, язган кемдер.
Балигы булмаган ул тана
Юньле нәрсә түгелдер.

• • •

Китереп тә бирәмен, ди,
Берәү сата каз-үрдәк.
Китереп биручеләр ул
Безнең шәһәрдә меңләп.

• • •

Рекламаларга ышанып,
Алданма берчакны да.
Яхшы кәләш, дип димлиләр
Убырлы карчыкны да.

Искәндәр БОРҖАНОВ

ТЕЛЕФОН АША ТАНЫШУ

– Сәлам, – диде кулына трубка тоткан озын буйлы чибәр егет һәм жилдә тузгып барган озын бөдрә чәчле кызны куып житте.

– Сәлам, – диде кыз башын да бормыйча, әллә аңа, әллә трубкага.

– Хәлләр ничек? – дип сорады егет каядыр еракка карап.

– Бүген өч пар булды, – диде кыз, – ә аннан соң әле эшкә барасы бар. Ә синең ничек?

– Минем нәрсә булсын инде? – диде егет трубкага. – Һәрвакыттагыча, хәзер эштән кайтып барам, аннан соң тренировкага. Ә син кич белән ничек?

– Юк, кич белән беркай да йөрмим, урам тулы маньяклар. Менә хәзер дә берсе бәйләнергә маташа, – ул чибәр егеткә таба борылды. – Нәрсә тагылдың, юлыңда бул һәм бәйләнмә, алайса хәзер дусларны чакырам...

– Мин бәйләнмим, тыныч кына барам, телефоннан сөйләшәм, – диде егет гажәпләнеп, аннан соң берәз читкә борылды һәм кычкырып жибәрде. – Мин беркемгә дә бәйләнмим, ниндидер жүләр кызы мине үзенә бәйләнә дип уйлаган...

– Мин жүләр кызы түгел, – диде кыз, – мин телефоннан сөйләшәм, һәм үз юлым белән барам, ә син мине инде ун минут эзәрлекләп киләсең...

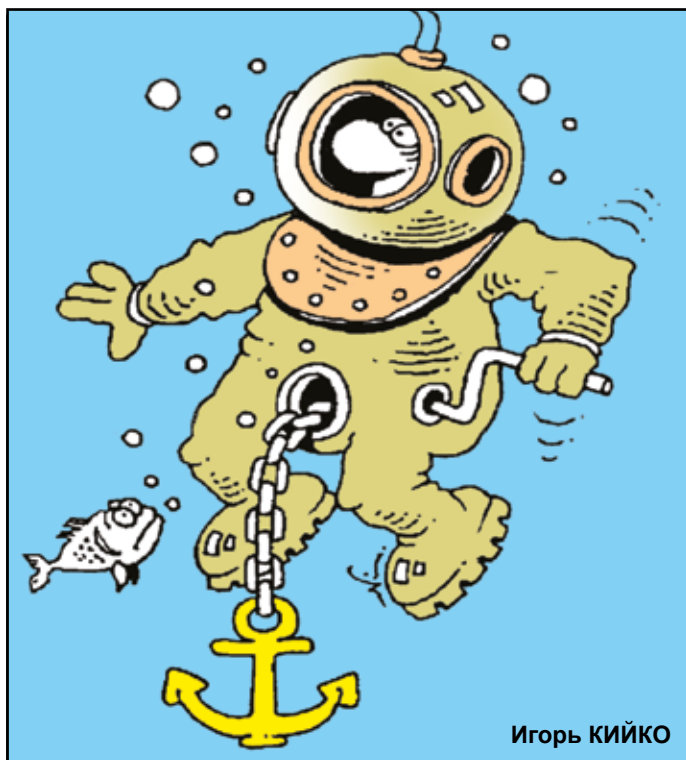
– Юк, мин телефоннан сөйләшәм, ә син кинәт кенә миңа ташландың, – диде егет, кызга таба борылып.

– Ә, син... телефоннан, – дип каш сикертте кыз. – Ә мин сине маньяк дип торам, – диде һәм трубкасына борылды. – Барысы да тәртиптә, мин... ялгышканмын...

– Нинди маньяк? Ә синең исемең ничек? – дип сорады егет.

– Минекә 92178456357, ә синең? – диде кыз һәм егеткә жылы итеп карап алды.

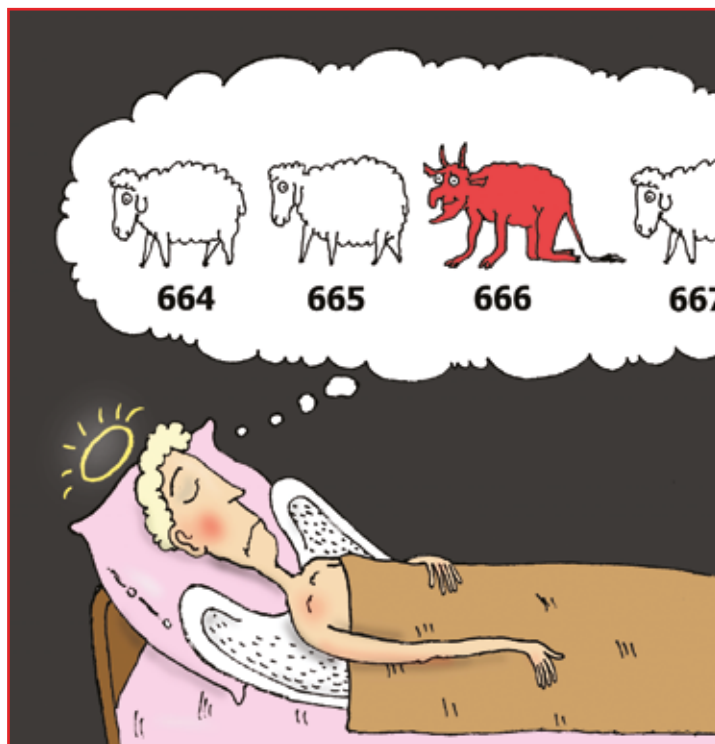
Ә минекә 23167456897, – диде егет. – Мин хәзер бик ашыгам, соңрак сөйләшербез әле...

Игорь КИЙКО

Валерий ТАРАСЕНКО

МИН Дмитрий ФИЛИПОВ

нэрсэм белэн ким?

Хэзер балаларны сабый чактан ук төрлө түгэрэклэргэ язалар. Музыка, чит теллэр, спорт түгэрэклэре... Дөнья хэлэн белеп булмый, тормышта кирэк булып куюы бар бит.

Берзаман бер түтэйгэ исерек эзмэвер бэйлэнэ башлаган. Түтэй аны кулыннан элэктереп алган да жылкэ аша эйлэндерепп салган – теге ярты сэгаты нушына килэ алмыйча яткан. Түтэй бала чагында самбо түгэрэгэнэ йөргөн, күрәсөң. Кирэге чыккан бит...

Шулай бер Мэдэният йортына үзешчэннэр концертына бардым. Э сэхнэдэ жирле полиция нэчэлниге гитарада уйный, Себер лагерьлары, зур сроклар турында жан өзгөч романс жырлый. Ишегалды түгэрэгэндэ блатной аккордлар өйрөнгөнэ күренеп тора...

Шәһәрдә бадминтон буенча ярышлар булды. Анда безнең мэр да катнашты.

Воланны бар көчөнэ бэрөп жиберде, э ул – соңгы рэттэ утырган бер тамашачының нэкь маңгаена. Би-чара гомере бую тотлыгудан интеккэн, э монда тотлыгуы бетте. “Рэхмэт! – диде ул көр тавыш белэн. – Минем сәламәтлегем турында кайгыртканыгыз өчен”.

Бала чагында мэр жиңел атлетика түгэрэгэнэ йөргөн икән. Кулындагы көч шуннан калган да инде. Бу очрактан соң шәһәрдә клиника ачылды – тотлыгуны бадминтонотерапия белэн дөвалау буенча...

Эштән соң өйгә кайтып керәм. Телевизордан губернатор рояльдә бер бармагы белэн “Галиябану”ны уйнап утыра. Жаннарға үтөрлек итеп... Драм-түгэрәктә тәрбияләнөп чыкканы әллә каян күренеп тора. Чын артист...

Хатыным карап торды-торды да, түзмәде:

– Нигә миңа шундый булдыксыз ир элэктэ икән? Башкалар энә ниләр кыланалар! Э син...

Рәнжетте мине хатын.

– Э исеңдәме, – дим, – мин мәктәптә «Яшь гайдарчы» түгэрәге алып барган идем? Беренче сыйныф укучыларына реформалар һәм игелекле Ельцин бабай турында әкиятләр сөйләп йөргөн идем. Мин хэзер дэ сәяси яктан төшөп калганнардан түгел!

– Соң, бар! – ди хатын.

– Кая? – дип сорадым мин, аңламыйча.

– Депутатлыкка! Зур сәясәткә атла! Моңа хэзер өстән бернинди дэ рөхсәт кирәкми, диләр.

Э нәрсә? Бәлки чынлап та кузгалыргадыр? Башкалар энә нәрсэләр кылана! Э мин нәрсәм белән ким...

Рөстәм ЗАРИПОВ

ЛАУРЕАТ ЗАРЫ

Шигъри канатлы атка атланып
Чабу рэхәт, селтәп кабык кылыч;
Тукай бүлөгөн алышкан дуслар
Таләп итә башлай бер көн бурыч...
Син миңа – мин сиңа кагыйдәсе
Кемгә генә тәэмин итми уңыш...

ЧАЯН шифаханәсе

...
Психиатрия хаста-
ханәсендә табиб кросс-
ворд чишәп утыра:

– Тә-эк... Наполеон
туган утрау...

Пациентына мөрә-
жәгать итеп:

– Әй, тиле, син кайда
тудың?

ТЕШ СУЫРУЧЫ ҺӘМ САЛЫМ ИНСПЕКТОРЫ

Галим ӘНӘСОВ

Теш дәвалау кәнафиенә сәңеп утырган бухгалтер Кылычтешев, табиб белән медсестраның колагына кәргән сүзләреннән соң, чыгып качар хәлгә килгән иде.

– Төп эшемнән тыш тагын бер жирдә ярты ставкага урнашырга тәкъдим ителәр – мортта. Ике мәеттән соң өченчесендә дежур торышлы. Мин ризалык бирдем, – дип мактанып куйды табиб.

– Яхшы эш... Берәү дә йокыңны бүлеп йөрмәс, – диде, аның сүзләрен жөпләп медсестра.

Теш табибы кулларын юды да Кылычтешев янына килде:

– Авызыңны ныграк ач... ныграк, тагын да ныграк!.. Калтыранма әле шулхәтле. Тирләмәгез дә ул чаклы, тирегездән анализ алмыйбыз.

Табиб барлык эш коралларын бухгалтерның авызына тыкты да тешен шакылдата башлады. Теш чокырларында яшереп куелган хәзинәләре юк микән дип уйлый, ахрысы. Суккан саен Кылычтешев авыртудан “ай, ай” дип кычкыра торды.

– Аңлашылды, минем өчен бар да ачык – пародонтоз. Дәвалайчакбыз, – дип авызын шапылдатты, әйтерсәң лә штопор белән шешә ачты.

– Кирәкле дарулар бетте. Китерергә вәгъдә биргәннәр иде. Бер атнадан соң булыр, – диде медсестра, авыр сулаган булып.

– Ә гадәти булмаган медицина юлы белән? – дип Кылычтешев апыраганнан әйтеп куйды.

– Күп сөйләшүдән бәя кимеми – теш дәвалау хезмәте хәзер кыйбат. Суырып ташлау җайлырак.

– Укол салмыйчамы? – дип куркуын яшермичә сорады бухгалтер.

– Әгәр дә үзегез белән алып килмәгән булсагыз – сездән биш мең, – диде медсестра.

– Димәк, уколыгыз бар?

– Бар, бар.

...Теш дәвалау кабинетыннан чыгып киткәнче Кылычтешев үзенең портфелендә озак актарынды. Алып ташлаган теш урыны үтереп сызлый. Ниһаять портфеленнән бер кәгазь тартып чыгарды да теш табибына сузды.

– Нәрсә бу? – диде теге, гажәпләнеп.

– Салым декларациясе бланкы. Менә шунда барлык керемнәрегезне кертәп языгыз. Мортта эшләвегезне дә онытмагыз. Мин – салым инспекторы. Сезнең кебек ярты ставкага эшләп йөрим.

Виталий ФЕОКТИСТОВ

Александр КОСМЫЛИН

КОММУНАЛЬ КОРЫЛЫК

Кадрле Чаян! Әйтүләрәнә караганда, тиздән су кара алтын бәясенә житәчәк икән. Без, Званка авылында яшәүчеләр, киләчәкне юрарга яратмыйбыз. Бүгенге көндә бездә су бетү куркынычы беренче планда тора. Атналар буге су күргәнәбез юк. Суүткәргеч торбалары тәмам череп беткәнлектән, әллә ничә жирдән су агып ята. Төзекләндерү эшләрәнә акча каралмаган. Бүгенгесе көндә су белән тәмин итү системасының хужасы да юк. Элеккеге хужа – Кошачов нәселле ат заводының суүткәргечне карап тотарлык мөмкинлеге юк, ә авыл советына тапшыру мәшәкәтләрә бик озакка сузылды.

Коммуналь корылык проблемасын түрәләр ишетеп кенә түгел, күреп тә белә. Чөнки районның беренче вәкиле күптән түгел бездә яши башлады. Әйтүләрәнә караганда, йортына яңа суүткәргеч тә үткәргәннәр икән. Суга тилмермәүләрәнә шатбыз, әлбәттә, проблемалы гомум майданда суүткәргечнәң һаман аяныч хәлдә калуы безне бик борчый...

Званка бистәсендә яшәүчеләр

ПИТРЭЧ РАЙОНЫ

ГАЕПСЕЗДӘН ГАЕПЛЕ

Соңгы вакытта коллекторлар агентлыгы баш-баштаклыкларын сөйләп бетерә торган түгел... Халыкта "вышибала"лар дип йөртелгән әлеге агентлык хезмәткәрләрәнә эләксәң, эш харап. Аларның законы үзләре белән. Коллекторлар акчаны кире кайтару өчен иң рәхимсез чарадан да баш тартмый: йортына ут төртү белән куркыту-мы яисә янаулы шалтыратулар белән инфаркта житкерүләрне әйтәсеңме...

Кредит алганым булмагач, әлеге михнәт мине урап узар дигән идем, юк икән шул! Соңгы вакытларда янаулы төнге шалтыратулар белән теңкәмне корыттылар. Ачулы ир тавышы банкка әжәтемне кайтаруны яңый башлады.

Нинди әжәт, кайчан алганмын? Апырап, банка барып белештем. Исем-акылым китте... бурычка алган күршемнең ышанычлы әһеле булганмын икән. Югыйсә мин бернинди ризалык та бирмәдем, бер кәгазьгә дә имзамны куймаган идем бит...

Күршем кредит алганда минем телефонны биргән булып чыкты. Кемдер шалтыратып күршемне беләсеңме дигән сорауга беләм дигән жавабым ышанычлы әһел булырга житкән икән.

Ничек минем телефон коллекторлар кулына эләккән, прокуратурага шикаять язам, судка бирәм дип янагач, банкирлар эшне җайлыйбыз, дип ышандырды. Дөрес, әлегә төнге шалтыратулар белән борчымыйлар. Кем белә, күпмегә житәр?..

Н. САДЫЙКОВА

ЧАЛЛЫ

Рәдиф ГАТАУЛЛИН

ГАИЛӘ ӘДӘБИЯТЫ

И, без нинди матур идек! –
Күбәләктәй жиңел йөрдөк
очып, сөү тирәсендә;
гашыйк син дә, гашыйк мин дә...
Идеалларны таптык, гүя –
булганбыз Поэзия...

Ахыр – юллар бергә булмыш.
Жиңел генә булмый тормыш:
Үпкәләштек берәз гына,
Үртәштек тә аз-маз гына;
жилләр тынса, дулкын шыма,
эзе калса, кала азга...
Ну, болары инде – Проза.

Күңел – шайтан. Бер-береңә
Көнлисең дә – Комедия!
Аңлашканда – тулы Драма;
Характерлар туры килми,
ә жанрлар ерак йөрми –
булу мөмкин Трагедия!

Катлаулы соң әдәбият! –
Безгә дә бертөрлелек ят:
Бер-беребезне өйрәнәбез;
өйрәтәбез;
хаталарны әйтеп, чәнчеп.
...Гаиләне ныгытырга да
Кирәк икән шул ук Тәнкыйть!

ЙОКЫСЫЗ ТӨН

Буран...
Авылымнан китә алмый
ятам...

Р. Миңнуллин

Буран йөрдә Сөн буенда,
авылда,
Тәрәзәмә кар куллары
Кагыла...
Бер юл яза алмаган моңсыз
Чагымда
кешнәү тавышы ишеттем мин
урамда,
Әллә Пегас калган бүген
Буранда?
Әллә аранын ватып ул
Чыкканмы?
Күктә ай күренми – шуннан
Куркамы?
Кешнәү тынды.
Ни өркетте
Пегасны?
...Кем сызгыра?
Суймасмы
Урлап ул аны?
Атның ал канымы тышта?
...Таң атты.
Әнкәй торып бик иртәдән
Мич якты.
Өшәнгәндер, алып керик
Пегасны!

(1965–1978)

Леонид ЕЛЬКОВИЧ, «Чаян» № 17, 1962

Виктор ИГНАТЬЕВ, «Чаян» № 5, 1974

– Гангстерлар бу бичараның күз алдында бөтен бензин сууртып алганнар!

Антон МАКУНИ

ЙӨРЕП КАЙТЫК...

Күптөн түгел хатыным әйтә:
– Күңелсез яшибез. Кинога барып кайта-
сы инде әллә...

Ә мин:

– Нинди кино?! Төнге сәгать икедә!

– Алайса, бәлки, ничек әле ул... төнге
клубкадыр?

Мин аңа:

– Нинди клуб, ди, ул сиңа? Үзеңә кара!

Анда бит бала-чага, үсмерләр!

– Ә циркка барсак ничек? – ди хатыным.

Ә мин:

– Нинди цирк ул тагын? Әгәр цирк кирәк
булган икән, телевизордан Малаховны кара!
Көлә-көлә эчең катып бетәр.

Хатын үзенекен тукый:

– Утыра алмыйм мин өйдә! Өйдә мин кар-
таям. Барыйк инде берәр жиргә!

Урамга чыктык. Дөм караңгы. Ни дисәң
дә, шәһәр чите бит. Хатын миңа:

– Әйдә, кешеләр булган берәр жиргә бар-
рыйк.

Мин аңа:

Әнә кешеләр. Күрәсеңме, дүртәүләшеп
“Ока”ны йөк машинасына күтәрергә маташа-
лар.

Хатын колакка пышылдый:

– Бу кешеләр түгел, караклар!

Алар да безне күреп алдылар, кычкыра-
лар:

– Әй, бәлки, ярдәм итәрсез?

Хатын белән карашып алдык та икенче
якка әлдерттек.

Ераграк киткәч, хатын тагын:

– Әйдә инде, кешеләр янына! Берәр ма-
шина туктат!

Мин ярты сәгать буге кул болгап тор-
дым, берсе дә тукталмады. Бер сәгатьләр
көткәннән соң берсе туктады. Анысы да мин
юлга аркылы ятканга күрә генә. Йөртүче со-
рый:

– Сөзгә кая?

Мин әйтәм:

– Кешеләр булган жиргә алып барыгыз!

Йөртүче:

– Мин андый урынның кайда икәнән
белмим шул... Бандитлар, алкашлар, бомж-
ларның кайда жыелганын беләм... Ә менә
кешеләр турында күптән ишеткәнем юк.

Кулын болгады да китеп барды. Ә без
өйгә кайтып киттек.

Кайтып житкәч, хатын:

– Менә, йөрөп кайттык та...

– Ярый, – дим мин, – әйдә иртәгә урманга
барабыз. Анда кешеләр юк, әлбәттә – ага-
члар гына, аның каравы, бандитлар юк, бер-
кем дә таламас... Ничьюгында анысы да ярап
торыр!!!

Виктор ФЁДОРОВ

Игорь КИЙКО

Илдар НӘФИЕВ

КАНАТЛЫ ӘНГӘМӘДӘШ

Кострома өлкәсенең Нерехта шәһәрәндә яшәүче бер хатын, командировкадан кайткач, яраткан тутый кошының юклыгын сизеп ала. Кошны читлеге белән бергә урлаганнар. Шиге спиртлы эчемлекләр яратучы күршесенә төшә. Полицейскийлар югалган кошны анда тапканнар. Үзен акларга теләп, күршесе, урлауга барганын дусларча сөйләшәргә кеше булмау белән аңлаткан.

КҮҖЕЛЛЕ СӨТ САТУЧЫЛАР

Мәскәү астында сөт фермасы тотучылар Станислав һәм Владислав биш ел бие товар знакларын регистрацияләргә тырышканнар. Ничә ел рәттән абыйлы-энеле Чебурашкиннарның үтенечләрен кире какканнар. Бик күп суд тикшерүләре фермерларның Чебурашка белән бернинди дә уртаклыклары юк икәнен исбат иткән. Алар "Братья Чебурашкины" бренды астында сөт продуктлары житештерә алалар.

АВЫР ПАР БЕЛӘН

Талауда гаепләнүче Азатбек Алымкуловны Бишкек судының кулга алынган кешеләр утыра торган бүлмәгә япканнар.

Тик ул сакчылар белән бик тиз уртак тел тапкан, һәм аларны үзенең өенә чакырган. Анда алар әйбәтләр эчкәннәр һәм мунчага киткәннәр, аннан гаепләнүче форточкадан качкан. Вакийга Азатбек һәм аның яңа дусларының тикшерү изоляторы камерасында очрашуы белән тәмамланган.

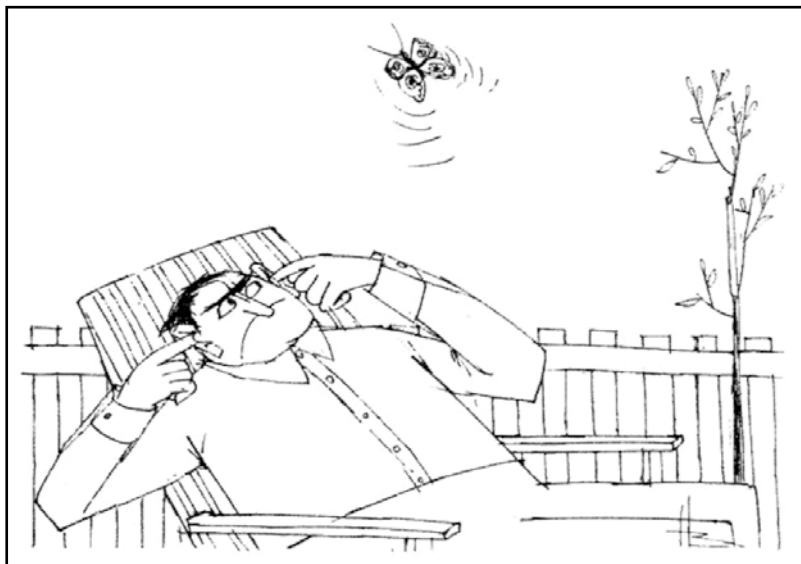

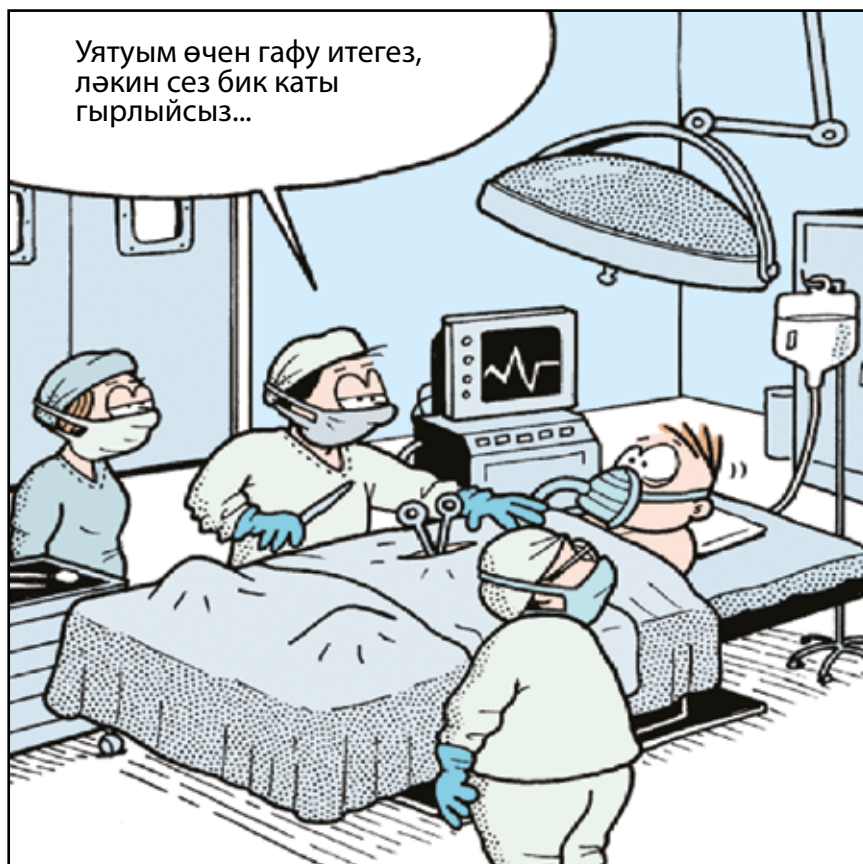
Марко КОНЕЛЛИ (Италия)

Фил БЕНЧЛИ (АКШ)

Генрих БЮТНЕР (Германия)

Психоневролог бүлмәсе ишегендә язу:

“Кабул итүне көтеп торган авыруларга чирләрә турында берберсе белән уртаклашырга киңәш итмибез – бу диагноз куюны кыенлаштыра”.

Зират каравылчысы конторага килә һәм расчет сорый.

– Нәрсә булды?

– Хәлем калмады. Көннәр буге зират буйлап укып йөрим: “Монда тынган...”, “Монда ята...”, “Монда йоклый...” – дигән язулар. Бер мин генә эшлим!

Блондинка аш-су осталары телешоуында:

– Ә хәзер мин сезне ничек итеп фрикаделькалар белән бик тәмле аш пешерергә өйрәтәм. Иң башта пилмәнне кабыгыннан арындырырга кирәк...

– Доктор, минем белән нәрсә?

– Ә сезнең үзегез белән акчагыз күпме?

Ире, Тимур исемле кәжә турында тапшыру карагач:

– Кадерлем, син беләсеңме, кәжәләр ничә ел яши?

– Белмим шул, ә нәрсә, син үзеңне начар хис итәсеңме әллә?

Үзеңнең кеше сокланырлык гүзәл булуыңа беркайчан да шикләнмә. Шуны исеңдә тот: үлчәүләр алдый, кешеләр көнләшә, ә көзгеләр, гомумән, кәкрә!

– Улым, син кайчан математикадан “икеле”ңне төзәтәсең?

– Белмим, әнием! Укытучы журналны кулыннан беркайчан да төшерми бит!

**«ТАТМЕДИА» АЖ филиалы директоры
һәм баш редактор
Рафаэль ХӘЛИЛУЛЛОВ**

Баш редактор урынбасары: Ринат АБЗАЛОВ

Баш редактор урынбасары, баш рәссам:

Александр АЛЁШИН

Үсеш бүлеге: Әдилә БАҺАВЕТДИНОВА

Марс САБИРОВ

Жаваплы секретарь: Гөлнәра ЗАМАЛДИНОВА

Бүлек редакторлары: Людмила САФИУЛЛИНА

Артём СУББОТИН

Алмаз ХӘМЗИН

Лилия ӘХМЭТОВА

Гүзәл СӨНГӘТУЛЛИНА

Дизайнер: Ләйсән ФӘЛХОВА

УЧРЕДИТЕЛЕ: «ТАТМЕДИА»

акционерлык җәмгыяте.

Матбугат һәм массакүләм
коммуникацияләре агентлыгы
ярдәмдә оештырылган.

Журнал Элемте, мәгълүмати технологияләр һәм
массакүләм коммуникацияләр

өлкәсәндә күзәтчеклек итүче Федераль служба

(Роскомнадзор)

идарәсәндә теркәлдә.

Теркәлү саны һәм вакыты:

Эл № ФС77-61789, 18 май, 2015 ел.

Нәшер итүче: **АО «ТАТМЕДИА»**

Адрес: 420047 Казан, Академическая ур., 2

**Редакция фикере авторлар фикере белән
тәңгәл килергә мөмкин.**

**Редакция материалларны
авторларның ризалыгыннан башка
редакцияләү-төзәтү хокукына ия.**

**Реклама белдерүләренең дәрәжәсегә өчен
реклама бирүче җаваплы.**

Басма 16 яштан өлкәнрәк укучылар өчен чыгарыла.

«Чаян»нан икәнән күрсәтмичә

журнал өсәрләрен файдалану тыела.

Белешмәләр өчен

телефоннар:

(843) 222-06-00,

тел./факс: 222-05-54.

E-mail: chayan@bk.ru

Сайт: chayan.su

16+

**Редакциянең адресы: Декабристлар ур., 2,
ТР, Казан, 420066**

ОЧРАКЛЫЛАР ЙОМГАГЫ

Башта Латыип абзый әле танкистлар, әле шахтерлар көне, әле әллә кемнәр көне дип эчә иде. Заманалар үзгәрә. Замана гына түгел, барлык нәрсә үзгәрә. Вакытка каршы бернәрсә тора алмый.

Латыип абзый, тора-бара, бер сәбәпсез дә сала башлады. Эшләр болайга киткәч, хатыны: “Исерекбаш, бу эшенң сәнтыйлар йортына элэгү белән бетәр бер көнне, горячка булыр әле”, – дип әйтә иде, эшенң ахыры алай бетмәде. Күрәзәлек сәләте юк икән Асма апаның. Эшләрнең ни белән тәмамланачагын сирәк кеше белә шул. Дөрес, полчкаңны ресторанда калдырып чыксаң, ай буена каты-коты-да тораңагың кемгә дә ачык. Шулай да алдан белүчеләр сирәк туа.

Эшләр болай йомгакланды. Латыип абзый дөм исерек килеш “Жигули”ендә авыл очында яңа гына утырткан баганага бәрелеп, имгәнәп, инвалидлар креслосына утырды. Кеше күзенә карап яшәү бит инде. Шулай көн итәргә калды мескенгә. Ул авыл исеме язылган багананы да аның бәрелүенә бер көн элек кенә утыртканнар иде. Котлады ул шулай яңалыкны.

Беркөн хәлән белергә кердем. Дус ук булмасаң та, авылдашлар бит әле без. Андый хәлгә калган кешегә нәрсә әйтәсең инде, уйланып тордым да:

– Язмышлардан узмыш юк шул, – дим. – Язмышыңа язган булса, күрәсең. Син күрәчәкне бүтән бер кеше күрми. Башыңны ташка ор, язмыштан узып булмый. Алишер Навои дә әйткән бит: “Язмыш көчлерәк”.

– Нинди язмыш турында сөйләсәң? Бернинди язмыш юк, – дип җавап бирде Латыип абзый миңа кырыс кына.

Җаңһәпләнеп киттем аның сүзенә. Сорыйм, инвалид креслосына башны ымлап:

– Үзең гаепле дисеңме бу хәлгә?

– Нишләп алай дим ди. Минем тырнак очы чаклы да гаебем юк, – ди бу.

– Алай булгач, ни эшләп бу хәлләргә калдың?

– Очраклылык, – дип җавап бирә Латыип абзый. – Монда берничә очрак бергә килеп бер йомгакка буталды. Шулар аркасында мин шулай гомер итәргә мәҗбүр дә инде. Очраклылык дөнья белән идәрә итә. Очраклылык. Чын галиҗәнәп!

– Нинди очраклылар? – дип сорыйм.

– Ачык түгелмени? – дип җавапый Латыип абзый. – Уйлый белә торган кеше өчен ачык нәрсә бит. Беренче очраклылык. Безнең авыл өч йөз ел тора. Шул гомер авыл исеме язган баганасыз торды. Шайтан алгырлары, именно шушы елны шул багананы куярга булдылар. Нәрсәгә кирәк иде ул багана? Уйлап кара. Нык ялгыштылар ул багананы утыртып. Беренче очраклылык булдымы? Булды!

Икенче очраклылык. Ул багананы июнь аенда утыртырга булганнар. Июль аена калдырсалар, була идеме бу хәл? Гомердә дә булмый иде. Шайтанның икенче бүлгә. Июнь аенда ашыгып утырттылар. Аек фикер йөртә белүчегә бу – ачык мәсьәлә.

Өченче очраклылык. Шул багананы биш метр алгарак яисә биш метр арт-карак утыртсалар, була идеме мондый вакыйга? Аналарын биш тиенгә сатыйм, именно шул урынга утыртканнар. Әзрәк уйлалар, мин ду иттереп яши идем әле. Гомердә дә булмый иде мондый хәлләр.

Шулай, дустым, энә шул очраклылыктар барысы бергә буталып, йомгак ясап, мине шушы көнгә калдырдылар да инде. Ә син язмыш дисең. Юкка-барга ышанган, жиңел акыллы кешеләр сүзен сөйләсәң бит. Хәзерге заман кешесе булырга кирәк, борынгы надан бабайлар сүзенә ышанмасаң. Фән бит хәзер ничек алга китте. Космосны айкыйлар бит кораблар. Ә син үткән гасыр кешесе кебек, язмыш, дисең.

Ә мин аңа:

– Синәң янга хәл белергә керүем дә очраклылыкмы? – дип көтөлмәгән сорау бирдем.

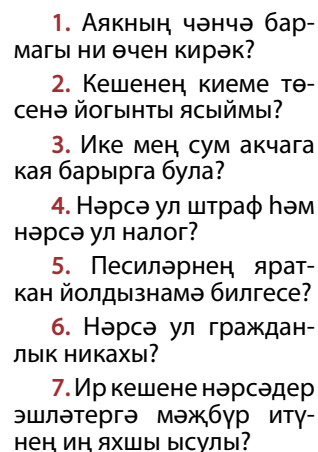
Ул аптырап калмады:

– Хәл белешкән булып йөрүең махсус визит... Бар әле бер ярты алып кайт! Ешрак очрашу очраклылыктарын ныгыттык! – диде.

Әйе, ул үзенң принциплары буенча яши, ә мин гомер буге сәрхуш дусларыма арагы ташуны, язмышым дип чутлап, менә тагын кибеткә йөгәрәм.

ЧАЯНВОРД

[illegible]

Waghi

Ринат ГАДЕЛШИН!

СЭЕР КЕШЕЛЭР

Вячеслав ШИЛОВ

Валерий ТАРАСЕНКО

Иван АНЧУКОВ

Виктор БОГОРАД

